

Comitetul Național Anti-Tranzit Nuclear

Declarație

cu privire la ratificarea de către Parlamentul Republicii Moldova
a Acordului de transportare a deșeurilor radioactive pe teritoriul Moldovei

În zilele de 27 și 28 martie 2003, Parlamentul Republicii Moldova a operat schimbări radicale în domeniul legislației de mediu apoi a adoptat hotărârea de ratificare a Acordului cvadrilateral dintre Bulgaria, Rusia, Ucraina și Moldova privind transportarea materialelor radioactive de la Stația Atomoelectrică Kozlodui în Rusia. Prin această decizie s-a permis libera tranzitare a celor mai periculoase deșeuri cândva produse de omenire prin teritoriul Republicii Moldova.

Aproape patru ani la rând, Comitetul Anti-Tranzit Nuclear, organizațiile neguvernamentale de mediu, cetățenii interesați s-au opus ratificării Acordului menționat, aducând cele mai convingătoare argumente împotriva admiterii tranzitării pe teritoriul Republicii Moldova a eșaloanelor cu deșeuri radioactive.

Iată doar unele din ele:

- o parte a teritoriului țării prin care vor trece eșaloanele cu deșeuri radioactive nu este controlată de Guvernul Moldovei, iar conducerea transnistreană este deosebit de ostilă și agresivă față de Moldova – fapt ce se confirmă prin declararea stării de urgență în zona transnistreană;

- starea tehnică actuală a căii ferate este nesatisfăcătoare și poate să nu reziste supraîncărcăturii de la transportul cu deșeuri radioactive;

- veniturile de la transportare sunt de mii de ori mai mici decât cheltuielile pentru reperarea prejudiciului de la un eventual accident feroviar legat de transportarea deșeurilor radioactive;

- Moldova este unica țară demilitarizată în Sud-Estul Europei și ar putea în viitor profita de acest statut pentru dezvoltarea intensă a turismului ecologic și exportului de produse organice.

Direct și prin intermediul mas-media s-a apelat la conducerea de vârf a țării de a se abține de la această decizie și a solicita țările implicate în Acord să caute alte variante de soluționare a problemei transportării deșeurilor radioactive, ocolind teritoriul Moldovei. Aceste apeluri, precum și ultimele propuneri de a implica în examinarea situației experți independenți internaționali în domeniul securității ecologice, de transport feroviar, juriști și alții n-au fost luate în vedere. N-a fost acceptată nici rugămintea de a asista la ședințele comisiilor parlamentare și cea plenară a organului suprem legislativ pentru a aduce argumentele împotriva ratificării acordului. Ni sa refuzat întrevederea cu Președintele Parlamentului pe care am cerut-o în ajunul examinării în Parlament a documentului în cauză.

Considerăm că prin aceste acțiuni au fost încălcate cele mai elementare drepturi democratice: transparența și implicarea publicului la luarea deciziilor. Moldova este țara care prima a ratificat Convenția privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziilor și accesul la justiție în problemele de mediu. Modalitatea de ratificare a Acordului contravine întru totul acestei Convenții, precum și legislației naționale.

Cetățenii interesați și-au exprimat dezacordul privind ratificarea documentului nominalizat. Conform sondajului de opinii, circa 75% n-au încuviințat astfel de acțiune a Parlamentului. Mii de persoane au semnat petiții cu propunerea de a nu admite tranzitarea deșeurilor pe teritoriul Moldovei. Parlamentul a ignorat totalmente părerea ecologistilor și a populației, punând în pericol prin admiterea transportării deșeurilor radioactive securitatea a milioane de oameni.

Comitetul Anti-Tranzit Nuclear consideră absolut nejustificate amendamentele la legislația în vigoare care au deschis calea spre ratificarea Acordului de transportare a deșeurilor radioactive pe teritoriul Moldovei, iar admiterea transportării este un pas greșit care va submina substanțial autoritatea organului suprem legislativ în fața poporului care l-a ales și va aduce prejudicii imense imaginii Republicii Moldova în context internațional. Despre aceste acțiuni ale conducerii țării se va comunica tuturor participanților la Conferința Paneuropeană de Mediu care va avea loc în luna mai a.c. la Kiev.

Comitetul Anti-Tranzit Nuclear va apela la sprijinul instituțiilor și persoanelor fizice din țară și de peste hotare pentru a ataca decizia Parlamentului în Curtea Constituțională a Republicii Moldova și Curtea Europeană pentru Drepturile Omului.

Comitetul Național Anti-Tranzit Nuclear.

28 martie 2003

or. Chișinău